

Oesterputten te Oostende in 1902 (zie: De Plate, 5de jg.nr.4,blz.5)

De heer Roland DERIDDER zond ons naar gegevens uit hun familiearchief volgende aanvulling en verbetering:

8. PAVOT (Elise et Fils) was de eerste te Oostende gevestigde oesterput, die ondermeer met Rusland een levendige handel in deze smakelijke zeevruchten dreef. Alhoewel er in de familie enkel meisjes waren droeg de firma de aanduiding et Fils, omdat dit meer indruk maakte naar buitenuit. Het juist adres was Kapellestraat, 80 (tegenwoordig de GLOBAL schoensupermarkt) en dus gelegen tussen de Jozef II straat en de Vindictivelaan.

J.B.D.

BROEK VAN BERTHA (De Plate, 5de jg. nr. 4, blz. 14)

Uit de vraag die J.H.K. op het einde van het stukje in verband met de Broek van Bertha stelt meen ik een zekere bezorgdheid in verband met het zedelijk welzijn bij de marinemensen op te merken. Het steekt ons steeds een hart onder de riem te weten dat er mensen zijn die zich hiermee begaan voelen. Wij haasten ons dan ook Jef gerust te stellen. De Broek van Berta (en niet Bertha) heeft niets te maken met een vrouwenbroek aan boord, maar is een tamelijk recente matrozenuitdrukking bij de Koninklijke Nederlandse Marine voor een "Zeildoekse luchtkoker boven een ruim" (Ref:Handboek voor Zeemannschap deel I, uitgave 1961, blz.677, samengesteld door G.Gallandat-Huet, Kapitein-Luitenant ter Zee) De uitdrukking werd in het Elseviers Nederlands Woordenboek en vreemde woordentolk (Pocketuitgave 6de druk uitgave 1965) overgenomen onder trefwoord Broek als "Verplaatsbare luchtkoker van zeildoek met twee windvangers".

Een andere vermelding noteerden we in het sloopsterminologisch handboek A.B.C. voor de watersport (door LTZ.AI.J.F.Brongers uitgave 1971, blz. 25). Hier is het: "Broek van Berta, schoorsteenvormig uitgespannen zeil om te ventileren (boven een luik)".

Deze uitdrukking dateert waarschijnlijk van na wereldoorlog II, want ze komt in geen enkele van de vroegere handboeken of woordenlijsten voor. Uit het feit dat twee auteurs die de term vermelden marineofficieren van de Koninklijke Nederlandse Marine zijn leiden we af dat de oorsprong van de uitdrukking bij de K.N.M. ligt. De term ontstond vermoedelijk op dezelfde manier als die waarop in W.O. I. Dikke Bertha als naam voor een zeer zwaar als verschietsend kanon in het spraakgebruik kwam.

Broek is een veel gebruikte term bij de marine met verschillende betekenissen: zo bv, is het een broekvormig gestel dat bij het wippertuig gebruikt wordt; kraag rond een visring; zeildoekse bekleding; bolvormige ronding van het onderlijk van een zeil; deel van een steekspant; kulas van een scheepskanon enz. Het klinkt dan ook aannemelijk dat de ene of andere Janmaat dit stuk sloopstuig, uit hoofde van vorm en omvang met de vestimentaire uitrusting van een zwaar "vrouwmens" ging vergelijken.

J.B.D.

VOLKSLIEDJES

De Academie Royale de Belgique publiceerde in 1974 in de reeks "Mémoires de la Classe des Beaux Arts) het tweedelig werk in 4° van Paul Collaer "La musique populaire traditionnelle en Belgique" (tome I: Textes et planches, tome II: Exemples musicaux).

Te bestellen aan het Paleis der Academiën te Brussel. Prijs: 1500 Fr